

**INKOMENS EFFECTRAPPORTAGE
GEMEENTE RIDDERKERK 2023**

Inkomens Effectrapportage Gemeente Ridderkerk 2023

Een onderzoek naar de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Ridderkerk.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Ridderkerk

Datum

Juli 2023

Auteurs

Michelle Ellens
Anieta Boer

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veelevoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen	3
1.2. Inkomensbronnen	3
1.3. Gemeentelijke minimaregelingen	3
1.4. Uitgaven	4
1.5. Vrije bestedingen	4
1.6. Aannames	4
1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten	6
2. De inkomenseffecten.....	7
2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid.....	7
2.2. Opbouw maandelijkse gemeentelijke bijdrage per huishoudtype	8
2.3. Het vrij besteedbaar budget loopt terug bij werkaanvaarding	11
2.4. Werken vanuit de bijstand loont meestal	14
3. Bevindingen.....	18
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen	21
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 140% Wsm	22
Bijlage 3. Financieel maandoverzicht.....	24

Inleiding

De gemeente Ridderkerk heeft een breed pakket aan gemeentelijke minimaregelingen en is benieuwd naar het effect van deze regelingen op de inkomens van minimahuishoudens. Tevens is de gemeente ook geïnteresseerd in de effecten van de gemeentelijke en de landelijke regelingen tezamen op de inkomens. Dit vanuit de visie dat werken moet lonen. Het minimabeleid is voor gemeenten voortdurend een relevant beleidsthema. De centrale onderzoeksvraag luidt: wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

De Inkomens effectrapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minimahuishoudens en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert. De resultaten geven de gemeente daarnaast de mogelijkheid om te anticiperen.

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Hoe hoog is de maximale bijdrage van de gemeente en van het Rijk voor minimahuishoudens?
- Hoeveel geld houden minimahuishoudens per maand over (of komen zij tekort) voor het doen van vrije bestedingen?
- Wat is het financiële effect van inkomensverhoging door vanuit de bijstand aan het werk te gaan: is er sprake van een armoedeval?

Opzet van het onderzoek

We berekenen voor zes verschillende huishoudtypen met zes verschillende inkomensniveaus (tot en met 140 proces Wsm en een langdurig minimuminkomen) ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum, de effecten van het wegvallen van gemeentelijke regelingen en dalen van landelijke toeslagen bij een stijgend inkomen, oftewel de inkomenseffecten.

Daarvoor is per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand gemaakt. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud¹. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen beschreven. In hoofdstuk 3 benoemen we de belangrijkste bevindingen. In bijlage 1 staat een overzicht met de minimaregelingen in de gemeente Ridderkerk en de daar bijbehorende voorwaarden en bedragen. In bijlage 2 staat per huishoudtype de opbouw van het totale inkomen bij een inkomensniveau tussen de 100 en 140 procent Wsm. In de laatste bijlage, bijlage 3, staat het financieel maandoverzicht per huishoudtype weergegeven.

---

¹ Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden voor de Inkomens Effectrapportage.

1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2023 voor de volgende 6 huishoudtypen:

Niet AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar zonder kinderen;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (8 en 13 jaar).

AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar (twee volwassenen).

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120, 130 en 140 procent Wsm. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

1.2. Inkomensbronnen

Het totaal inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit het netto-inkomen, de gemeentelijke regelingen en diverse toeslagen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- bijdrage Rijk:
  - huurtoeslag;
  - zorgtoeslag
  - kinderbijslag;
  - kindgebonden budget;
  - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen.

1.3. Gemeentelijke minimaregelingen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2023. In bijlage 1 worden deze regelingen verder toegelicht.

Tabel 1.3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Ridderkerk

Regeling	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Collectieve zorgverzekering	130% Wsm
Individuele inkomstenstoelage	Drie jaar of langer 110% Wsm
Meedoen: Volwassenen	110% Wsm
Meedoen: Kindpakket	110% Wsm
Energietoelage 2023	120% Wsm
Niet meegenomen in berekeningen:	
Bijzondere bijstand	110% Wsm
Bijzondere bijstand energiekosten 2022	150% Wsm
Studietoelage	Afhankelijk van de situatie
Meedoen: Kindpakket, de zwemregeling	110% Wsm

Niet meegenomen regelingen

Een aantal regelingen wordt niet meegenomen in de berekeningen en begrotingen. In de meeste gevallen gaat het om een regeling die een beperkte doelgroep heeft of niet ieder jaar wordt toegekend. Hieronder staat beschreven wat de precieze reden is dat de regeling niet is meegenomen.

- Bijzondere bijstand (voor energiekosten) is niet meegenomen in de berekeningen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt.
- De studietoeslag is eveneens niet doorgerekend in de financiële overzichten. Deze regeling kent een specifieke doelgroep; namelijk studenten met een lichamelijke of psychische beperking, waarbij het niet mogelijk is dat zij naast hun studie werken. In deze inkomens effectrapportage is geen huishouden opgenomen waarbij deze regeling van toepassing is.
- De zwemregeling uit het Kindpakket is niet meegenomen in de rapportage. Deze regeling is voor 5-jarigen. De kinderen uit de huidige rapportage kunnen geen aanspraak maken op deze vergoeding.

1.4. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten² en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- werkgerateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoverzicht in de bijlage. We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

1.5. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag, dat is terug te vinden in de begrotingen in bijlage 3.

1.6. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

- De huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag. Daarnaast hebben huishoudens geen schulden.
- Bij de inkomenseffecten wordt uitgegaan van gemiddelden. Dit betekent ook dat een ongunstige situatie, bijvoorbeeld een hogere huurprijs of een slecht geïsoleerd huis, direct gevolgen kan hebben voor de inkomenseffecten zoals in dit rapport zijn weergegeven.

---

² Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Mega (EU groene stroom en aardgas, 1 jaar vast), De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Oasen. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (water).

- Iedereen woont in een huurwoning. We gaan uit van € 581 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 625 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Ridderkerk.
- Alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. We gaan ervan uit dat alleenstaande ouders met inkomens tegen 110 en 120 procent Wsm gebruik maken van twee dagdelen van 4 uur BSO per week. Alleenstaande ouders met een inkomen van 130 of 140 procent Wsm maken gebruik van respectievelijk drie of vier dagdelen BSO per week. Dit alles tegen een tarief van € 8,73 (gemiddelde uurtarief in 2023).
- Bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we ervan uit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen. Dit is eveneens waarom een paar met kinderen geen combinatiekorting krijgt bij werkaanvaarding.
- De gemeente Ridderkerk biedt twee collectieve zorgverzekeringen aan: CZ en DSW. De meeste mensen sluiten een collectieve zorgverzekering af via CZ met een aanvullende verzekering. Deze premie (Zorg-op-maatpolis met aanvullende verzekering 'Gemeenten Extra') wordt daarom doorgerekend in deze rapportage³.
- Huishoudens die (op basis van hun inkomen) geen gebruik kunnen maken van de collectieve zorgverzekering van de gemeente, maken een eigen keuze uit verschillende zorgverzekeraars. Op basis van standaard zorgverzekeringen⁴ bij zes grote zorgverzekeraars is daarvoor een gemiddelde prijs berekend van € 154 per polis;
- De afvalstoffenheffing en de rioolheffing worden in Ridderkerk geregeld door het SVHW, de waterschapsbelasting door het waterschap Hollandse Delta. Kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen is mogelijk voor afvalstoffenheffing, rioolheffing (vanuit de gemeente), watersysteemheffing en zuiveringsheffing (vanuit het waterschap).
- Volwassenen kunnen vanuit de Meedoenregeling per jaar maximaal € 186 ontvangen voor sociale, culturele en sportactiviteiten.
- Kinderen tot en met 17 jaar kunnen vanuit de Meedoenregeling per jaar een bedrag ontvangen afhankelijk van hun leeftijd voor sociale, culturele en sportactiviteiten. Het bedrag mag ook besteed worden aan kleding, schoolkosten en verjaardagsfeestjes. Een kind tot en met 3 jaar ontvangt maximaal € 229, een kind tussen 4 en 10 jaar € 400 en een kind van 11 tot en met 17 jaar € 627. Daarbij kan er voor kinderen van 5 jaar een zwemregeling aangevraagd worden. Voor een zwemdiploma kunnen zij € 684 ontvangen, dit bedrag is twee jaar geldig. De zwemregeling is in deze rapportage niet meegenomen, omdat deze regeling niet op de geselecteerde huishoudens van toepassing is.
- Huishoudens in de bijstand werken niet, en hebben daarom geen werkgerelateerde kosten. Bij een inkomen vanaf 110 procent Wsm werkt één persoon in het huishouden, en is er wel sprake van deze kosten.

---

³ Daarbij wordt geen extra aanvullend pakket gekozen voor AOW'ers hoewel zij mogelijk extra zorgkosten hebben. AOW-gerechtigden blijken namelijk ook vooral voor de Zorg-op-maatpolis met Gemeenten Extra als aanvullende verzekering te kiezen.

⁴ Een basisverzekering met het laagste eigen risico, een aanvullende verzekering waarbij 9 fysiotherapie behandelingen worden verzekerd en een basis tandartsverzekering. Het eigen risico wordt hierbij niet vergoed.

1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten

Wegens sterk stijgende energiekosten heeft het Rijk in 2022 een energietoeslag geïntroduceerd. Hiervoor is een bedrag van € 1.300 per huishouden gereserveerd waarbij de gemeente de precieze beleidskaders zelf mag vaststellen. De gemeente Ridderkerk heeft besloten de energietoeslag in 2023 opnieuw te verstrekken aan huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm.

Het is belangrijk om hierbij te realiseren dat deze toeslag niet een blijvende vergoeding is. In de figuren is te zien dat de invloed van de energietoeslag relatief groot is (€ 108 per maand). Op het moment dat de energietoeslag wegvalt, kan dat beduidende invloed hebben voor de inkomenssituatie van de huishoudens.

2. De inkomenseffecten

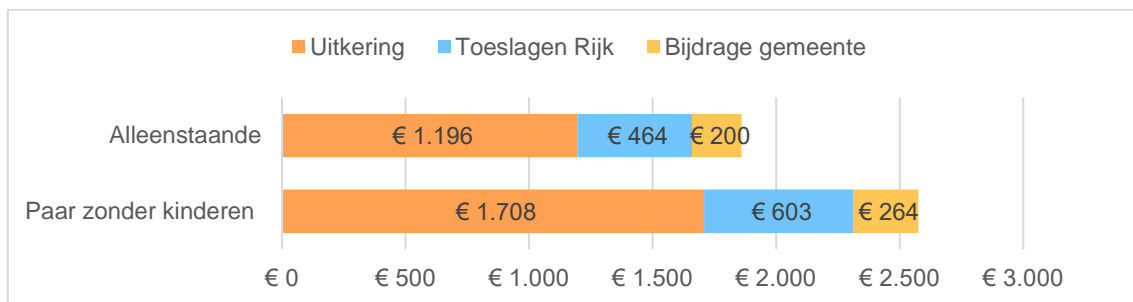
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten.

2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid

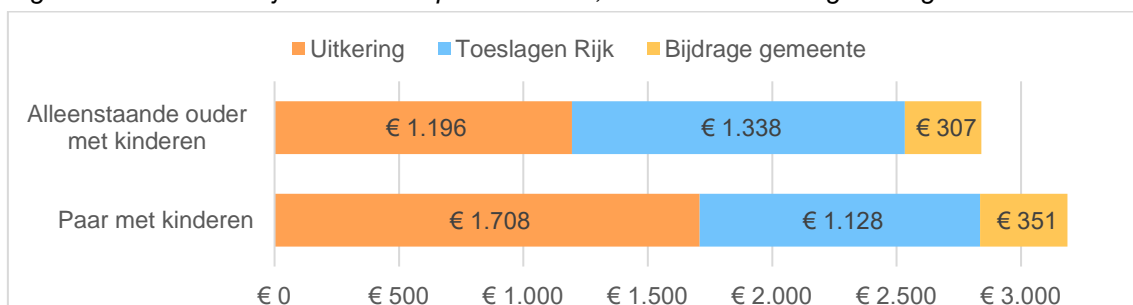
Minima met een inkomen op bijstandsniveau maken aanspraak op landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Het totale bedrag uit de landelijke toeslagen (zoals huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget en mogelijk de combinatiekorting) is veel groter dan het totale bedrag uit de gemeentelijke regelingen. In onderstaande figuren wordt de opbouw van het maandelijks totaal inkomen bij een inkomen van 100 procent Wsm per huishoudtype weergegeven. Daarin is ook duidelijk te zien dat gezinnen met kinderen een aanzienlijk hoger bedrag aan landelijke toeslagen kunnen ontvangen dan huishoudens zonder kinderen. Bij de gemeentelijke bijdragen is het verschil minder groot. Het verschil in hoogte is toe te schrijven aan de verschillende kindregelingen waar gezinnen recht hebben, zoals het kindgebonden budget of de kinderbijslag.

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks € 1.196 als uitkering (inclusief vakantietoeslag). Als hij gebruikmaakt van alle landelijke toeslagen, ontvangt hij daar maandelijks € 464 voor. Daarnaast kan hij maximaal € 200 aan gemeentelijke regelingen ontvangen als hij gebruikmaakt van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, de collectieve zorgverzekering, de Meedoenregeling voor volwassenen, het kindpakket en de energietoeslag.

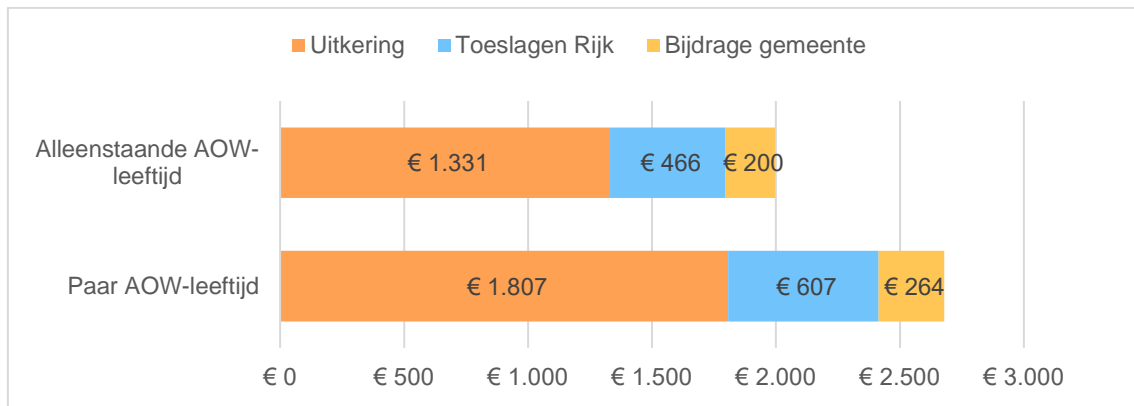
Figuur 2.1.1. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, minima niet AOW-gerechtigd zonder kinderen

Figuur 2.1.2. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, minima niet AOW-gerechtigd met 2 kinderen

Figuur 2.1.3. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, minima AOW-gerechtigd

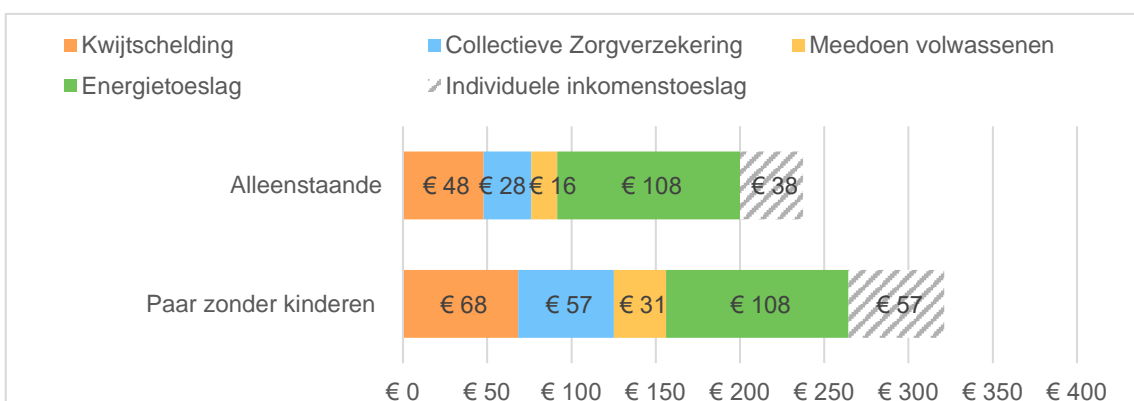
2.2. Opbouw maandelijks gemeentelijke bijdrage per huishoudtype

Uit de vorige paragraaf blijkt dat de (maximale) maandelijks gemeentelijke bijdrage verschilt per huishoudtype. Hieronder geven we per huishoudtype de opbouw van het totale bedrag aan gemeentelijke regelingen weer – eerst voor minima met een inkomen van 100 procent Wsm, daarna voor minima met een inkomen van 110 procent Wsm. Bij de opbouw van de maandelijks gemeentelijke bijdrage geven we ook de individuele inkomenstoelage weer waar minima die drie jaar of langer een minimuminkomen tot 110 procent Wsm hebben, recht op hebben.

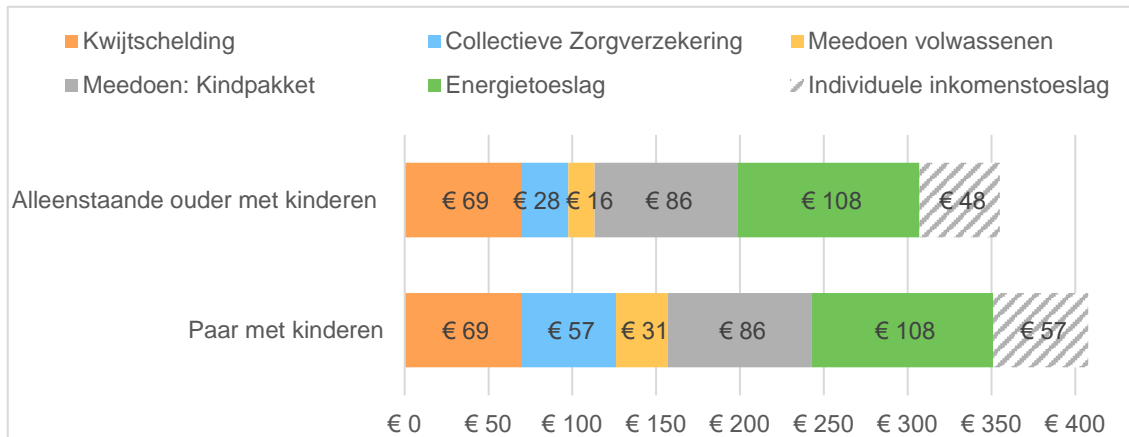
2.2.1. Opbouw maximale gemeentelijke bijdrage per maand op 100 procent Wsm

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks (maximaal) € 48 voor de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, € 28 voor de collectieve zorgverzekering, € 16 voor de Meedoenregeling voor volwassenen en € 108 voor de energietoelage vanuit de gemeente. In totaal ontvangt hij dan € 200 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen. Als hij al drie jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau heeft, krijgt hij daar bovenop nog € 38 voor de Individuele inkomenstoelage. Bij een langdurig minimuminkomen ontvangt hij € 237 als gemeentelijke bijdrage.

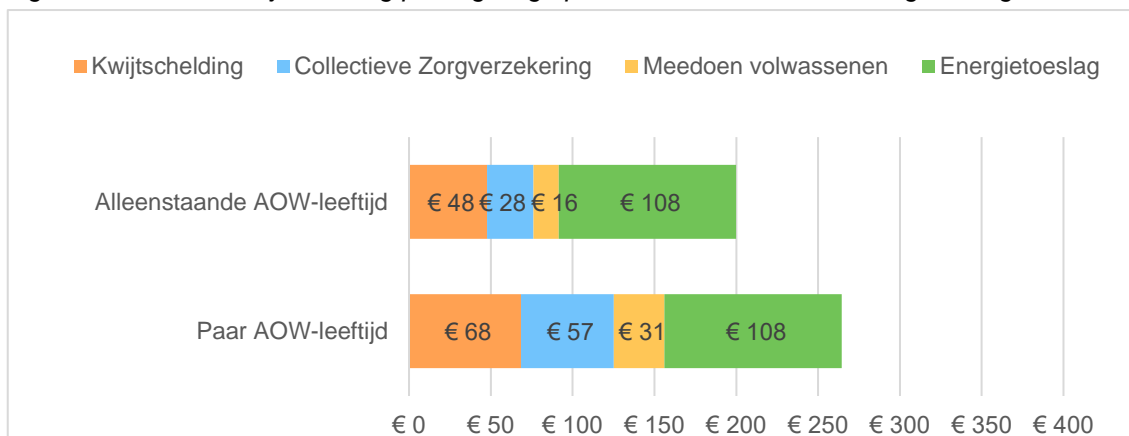
Figuur 2.2.1. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, minima zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.2. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, minima met twee kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.3. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, minima AOW-gerechtigd

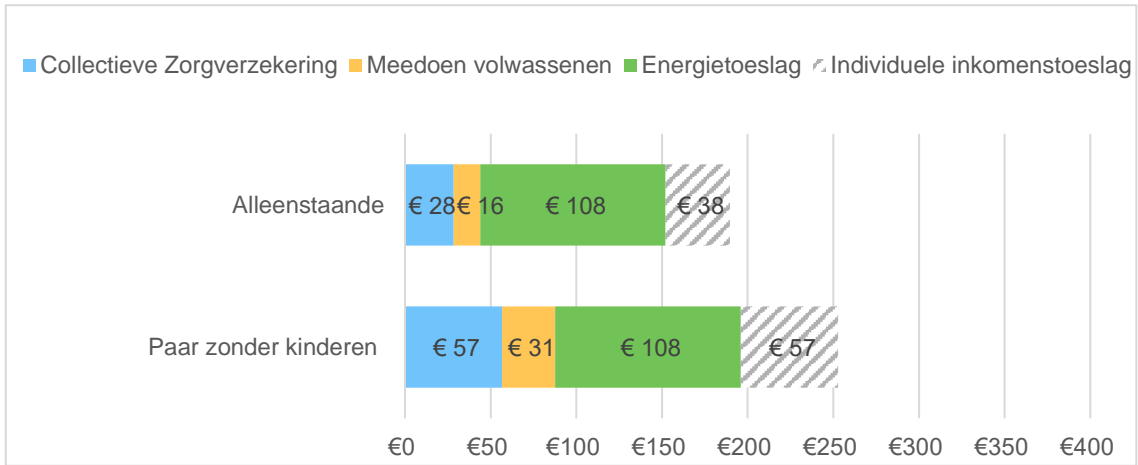

2.2.2. Opbouw maximale gemeentelijke bijdrage per maand op 110 procent Wsm

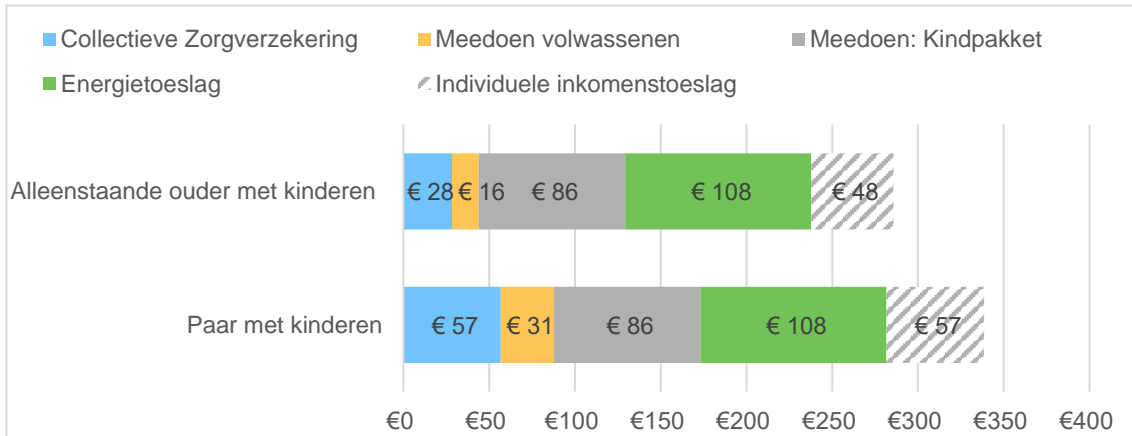
Bij een inkomen hoger dan 100 procent Wsm vervalt het recht op de kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen in Ridderkerk. De individuele inkomensvoetingsbijdrage bij langdurige minima vervalt bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm, evenals de Meedoenregeling voor volwassenen en kinderen. Bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm vervalt de energietoeslag. Boven een inkomen van 130 procent Wsm kunnen huishoudens geen aanspraak meer maken op de collectieve zorgverzekering. In onderstaande grafieken wordt de opbouw van de (maximale) gemeentelijke bijdrage bij een inkomen van 110 procent Wsm per huishouden beschreven: dit is een interessante vergelijking met een inkomen van 100 procent Wsm omdat individuen tussen deze situaties gaan werken.

Als voorbeeld: een paar met twee kinderen (8 en 13 jaar) met een inkomen van 110 procent Wsm ontvangt maandelijks (maximaal) € 57 voor de collectieve zorgverzekering, € 31 voor de Meedoenregeling voor volwassenen, € 86 voor het kindpakket van de Meedoenregeling, en € 108 voor de energietoeslag. In totaal ontvangen zij € 282 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen. Dit is in totaal € 69 minder aan gemeentelijke regelingen dan wanneer zij een inkomen hebben op bijstandsniveau. Bij een langdurig minimuminkomen ontvangen zij, door de individuele inkomensvoetingsbijdrage, € 339 als gemeentelijke bijdrage.

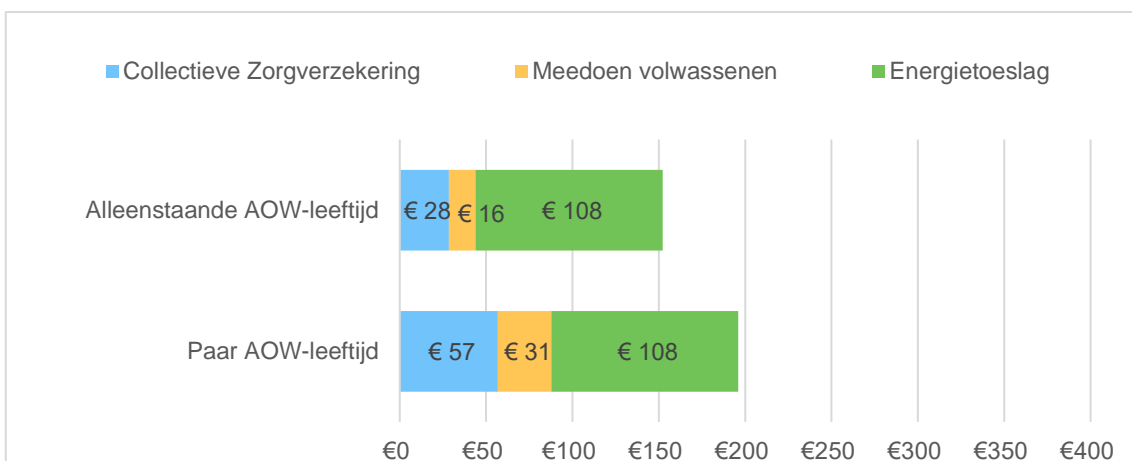
Figuur 2.2.4. Maandelijks bedrag per regeling op 110% Wsm, minima zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.5. Maandelijks bedrag per regeling op 110% Wsm, minima met twee kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.6. Maandelijks bedrag per regeling op 110% Wsm, minima AOW-gerechtigd

2.3. Het vrij besteedbaar budget loopt terug bij werkaanvaarding

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen (bedoeld voor sociale participatie). Dit is het geld dat maandelijks overblijft na aftrek van alle vaste lasten, huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven. Per huishoudtype en inkomen verschilt het bedrag dat overblijft voor vrije bestedingen aanzienlijk. Het budget dat huishoudens nodig hebben voor, of zullen uitgeven aan vrije bestedingen verschilt ook per huishoudtype. Een paar met kinderen zal daar meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. In bijlage 3 staat per huishoudtype het normbudget voor vrije bestedingen. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per se daaraan besteden. Dit normbedrag is afkomstig van het Nibud.

In onderstaande figuren staat per huishoudtype het budget dat zij overhouden voor vrije besteding weergegeven, opgesplitst in wat zij zonder de gemeentelijke regelingen zouden overhouden en wat de gemeentelijke regelingen toevoegen aan het vrij besteedbaar budget. De meeste huishoudtypen houden bij ieder hoger inkomen ook telkens een groter bedrag over voor het doen van vrije bestedingen.

Duiding vrij besteedbaar budget

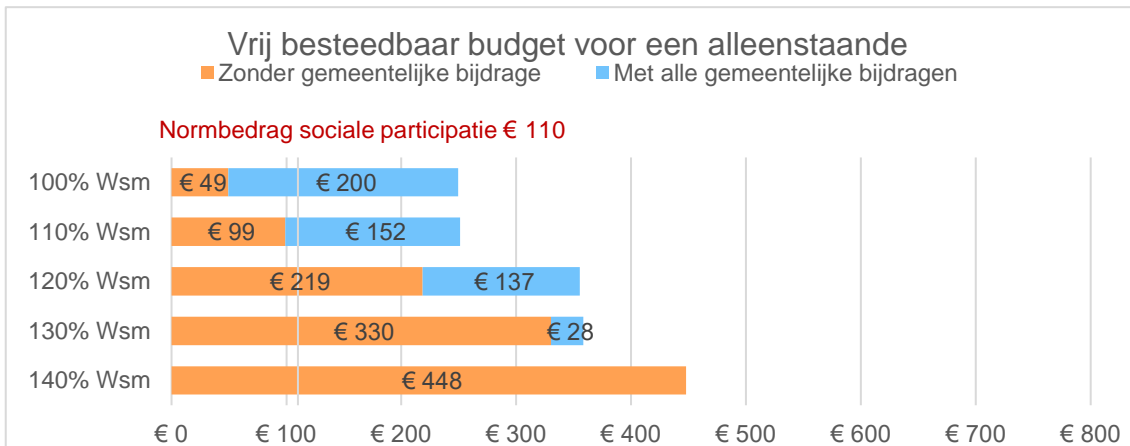
Het vrij besteedbaar budget is bedoeld voor sociale participatie (een krant, abonnement, dagje uit, op bezoek gaan et cetera). Dat huishoudens in de plus staan betekent niet direct dat huishoudens ook voldoende kunnen participeren. Een alleenstaande zonder kinderen heeft volgens het Nibud € 110 nodig voor minimale sociale participatie (zie bijlage 3). In Figuur 2.3.1. is te zien dat er op bijstandsniveau zonder de gemeentelijke bijdragen niet voldoende budget is voor vrije bestedingen, een alleenstaande heeft dan namelijk een budget van € 49. Indien de alleenstaande gebruik maakt van alle gemeentelijke regelingen is er (€ 49 + € 200 =) € 249 beschikbaar voor vrije bestedingen. Een alleenstaande zonder kinderen heeft dan voldoende budget voor sociale participatie.

2.3.1. Minima zonder kinderen

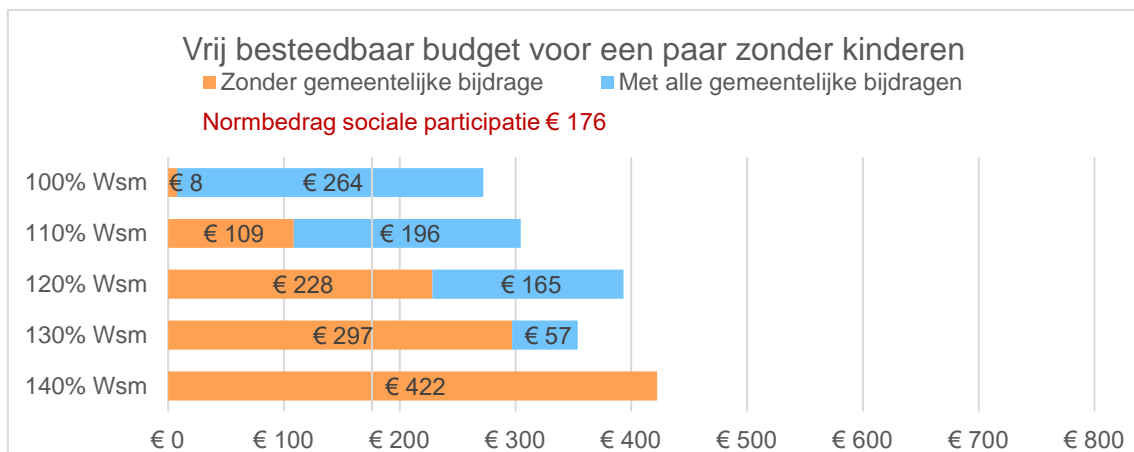
Huishoudens zonder kinderen zijn deels afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor sociale participatie te hebben. Alleenstaanden hebben voor sociale participatie € 110 per maand nodig, paren zonder kinderen hebben € 176 nodig. Alleenstaanden en paren zonder kinderen zijn bij een inkomen tegen 100 en 110 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdrage voor voldoende budget voor sociale participatie. Wanneer de inkomens hoger worden, zijn deze huishoudentypes niet meer afhankelijk zijn van de gemeentelijke bijdrages.

Beide huishoudens zonder kinderen krijgen bij een stijging van het loon, in de meeste gevallen te maken met een groter budget voor vrije bestedingen. Echter is de stijging van het loon niet evenredig aan de stijging van het vrij besteedbaar budget. Bij alleenstaanden is namelijk te zien dat het budget voor vrije bestedingen bij een inkomen tegen 100 en 110 procent Wsm nagenoeg gelijk is (verschil van € 2). Hetzelfde geldt bij de inkomens tegen 120 en 130 procent Wsm, hier gaat het om een verschil van € 4. Paren zonder kinderen krijgen verder te maken met een terugval in het vrij besteedbare budget bij een inkomen tegen 130 procent Wsm. De inkomensstijging compenseert in deze situatie niet voldoende voor de vermindering van bijdragen uit het Rijk en het wegvallen van de energietoeslag.

Figuur 2.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande, niet-AOW

Figuur 2.3.2. Maandelijks vrij besteedbaar budget paar zonder kinderen, niet AOW

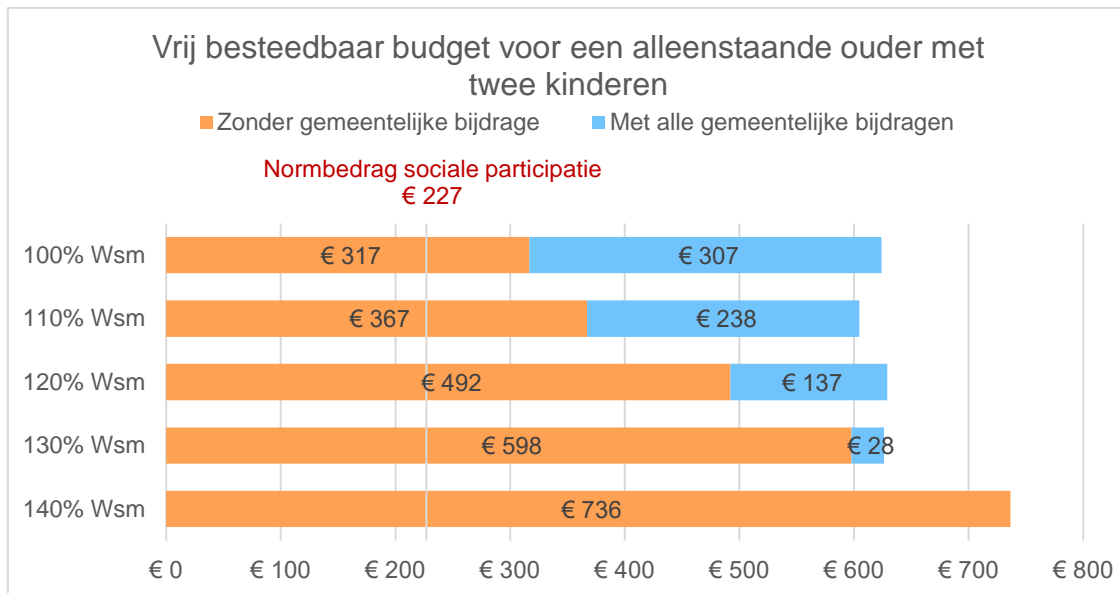
2.3.2. Minima met kinderen

Van de twee huishoudtypes met kinderen in dit onderzoek hebben alleenstaande ouders op ieder inkomensniveau een groter budget voor vrije bestedingen dan paren met kinderen. Alleenstaande ouders hebben namelijk langer recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en ontvangen aanzienlijk een hoger bedrag voor het kindgebonden budget dan ouderparen.

Alleenstaande ouders hebben een bedrag van € 227 per maand nodig om te kunnen participeren. Ze zijn bij een inkomen tussen 100 en 140 procent Wsm niet afhankelijk van gemeentelijke regelingen om voldoende budget te hebben hiervoor. Paren met kinderen hebben een vrij besteedbaar budget nodig van € 309 per maand. Zij zijn bij inkomens tegen 100 en 110 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor sociale participatie te hebben. Bij een inkomen van 120 procent Wsm, hebben zij zonder de gemeentelijke bijdragen voldoende budget om sociaal te participeren.

Alleenstaande ouders met kinderen gaan er bij ieder hoger inkomensniveau op vooruit in vrij besteedbaar budget. Paren hebben daarentegen een (kleine) terugval in hun budget bij 130 procent Wsm.

Figuur 2.3.3. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande ouder met kinderen, niet-AOW

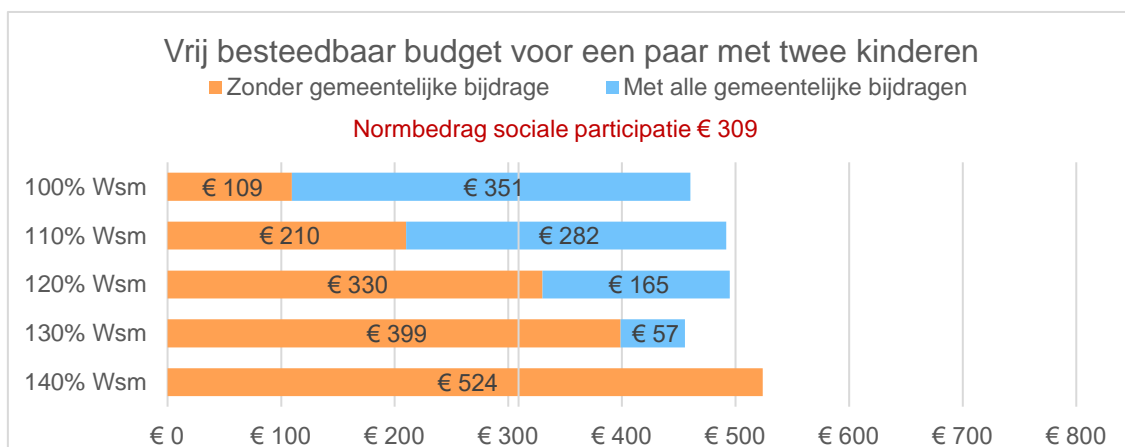

Figuur 2.3.4. Maandelijks vrij besteedbaar budget paar met kinderen, niet-AOW

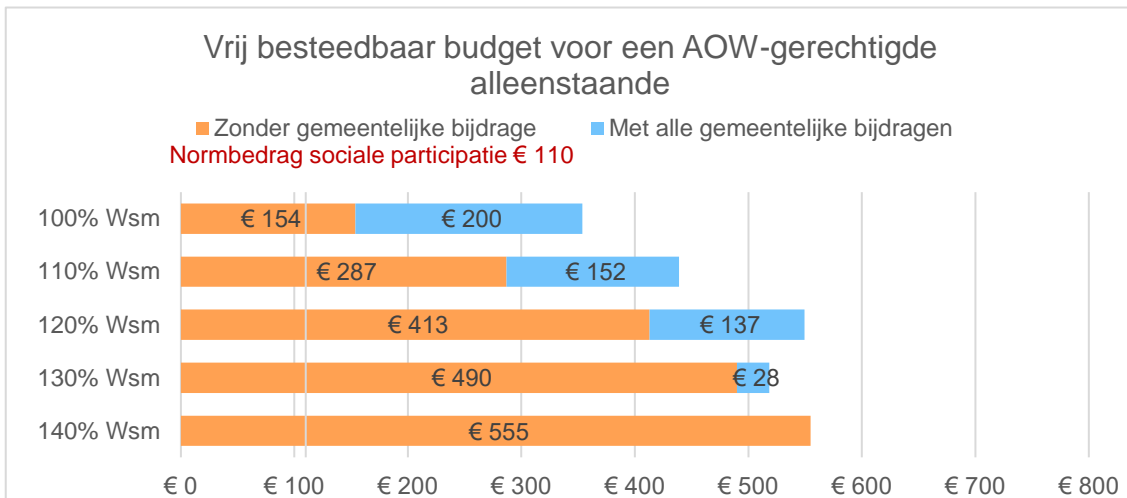
2.3.3. AOW'ers

Alleenstaande AOW-gerechtigden zijn niet afhankelijk van gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor vrije bestedingen te hebben. AOW-gerechtigde paren zijn alleen bij een inkomen van 100 procent Wsm afhankelijk van gemeentelijke bijdragen voor voldoende budget.

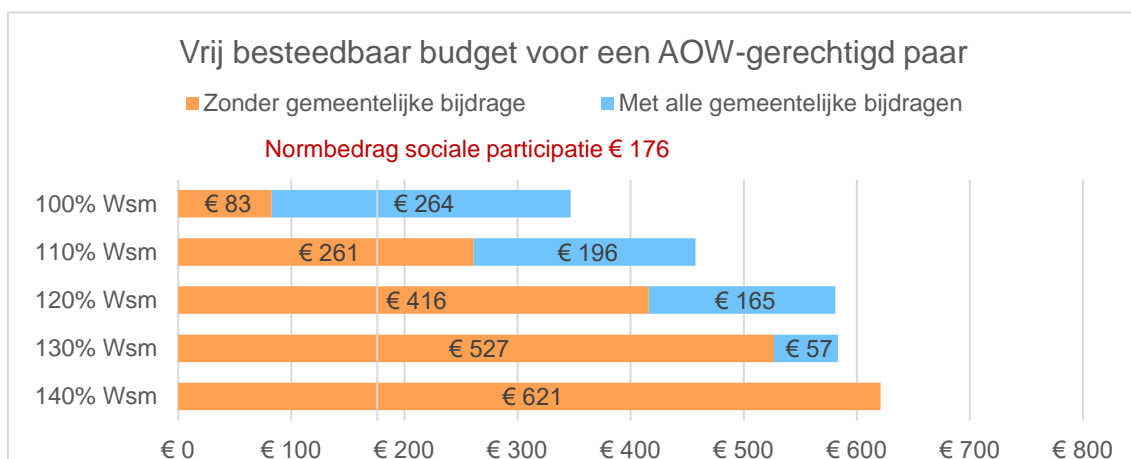
Alleenstaanden krijgen bij een inkomen van 130 procent Wsm te maken met een terugval in hun vrij besteedbare budget. De inkomensstijging compenseert niet voldoende voor de vermindering van bijdragen uit het Rijk en het wegvallen van de energietoeslag. Paren krijgen niet te maken met een terugval in het vrij besteedbare budget, mits ze gebruik maken van alle gemeentelijke regelingen.

Figuur 2.3.5. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande, AOW-gerechtigd

Figuur 2.3.6. Maandelijks vrij besteedbaar budget paar, AOW-gerechtigd

2.4. Werken vanuit de bijstand loont meestal

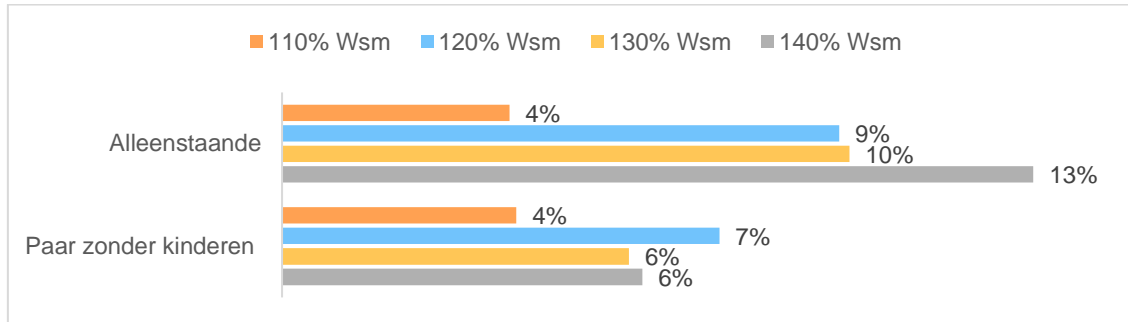
Een hoger inkomen leidt voor de meeste huishoudtypen in Ridderkerk tot een hoger totaal inkomen dan in de bijstand. Echter, voor de meeste huishoudens nemen de bijdragen van het Rijk en de gemeente af wanneer het inkomen stijgt. Dit zorgt ervoor dat het totaal inkomen van een huishouden niet altijd evenveel stijgt ondanks dat het loon hoger wordt. Hieronder geven we de inkomensvoortgang bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen van maximaal 140 procent Wsm weer per huishoudtype. Daarna leggen we de inkomensvoortgang per inkomensniveau uit aan de hand van twee casussen. In bijlage 2 worden al deze inkomens per huishoudtype uitgesplitst naar inkomenssoort waarmee visueel wordt weergegeven waarom het totaal inkomen stijgt of daalt.

Alleenstaanden gaan erop vooruit, paren zonder kinderen niet altijd

Alleenstaanden gaan er bij ieder hoger inkomen (tot 140 procent Wsm) telkens *meer* op vooruit ten opzichte van de bijstand. Dat geldt echter niet voor paren; zij ervaren juist een teruggang in de procentuele groei van hun inkomen bij 130 en 140 procent Wsm. Dit is te verklaren door het wegvallen van de meeste gemeentelijke regelingen en dalende toeslagen vanuit het Rijk.

Figuur 2.4.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen⁵

Tabel 2.4.1 Inkomensvoortgang bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

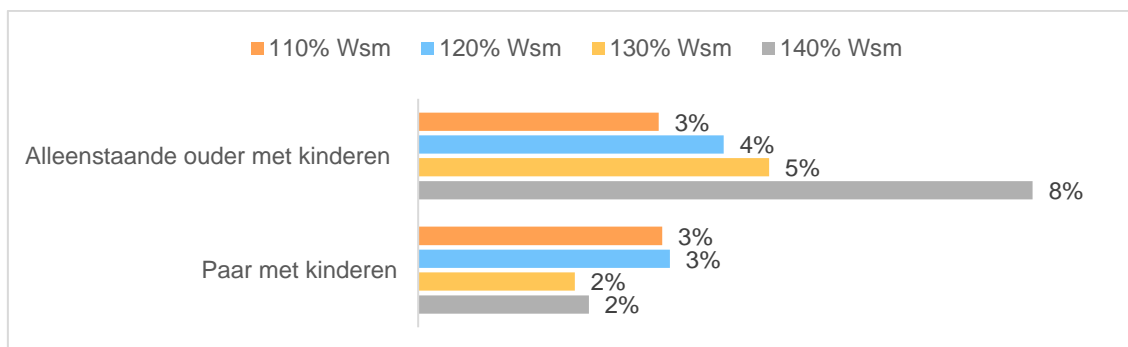
Huishoudtype	Netto-inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.196	464	200	1.860		
110% Wsm	1.315	464	152	1.931	72	4%
120% Wsm	1.435	464	137	2.035	176	9%
130% Wsm	1.554	456	28	2.039	179	10%
140% Wsm	1.674	422	0	2.096	236	13%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.708	603	264	2.576		
110% Wsm	1.879	603	196	2.678	102	4%
120% Wsm	2.050	552	165	2.767	191	7%
130% Wsm	2.221	450	57	2.727	152	6%
140% Wsm	2.391	340	0	2.731	156	6%

De inkomensvoortgang verschilt tussen alleenstaande ouders en ouderparen

Alleenstaande ouders krijgen bij ieder hoger loon een hoger totaal inkomen. Dit heeft onder andere te maken met de stijging van de bedragen uit het Rijk. De combinatiekorting die werkende alleenstaande ouders ontvangen, wordt hoger wanneer ouders meer werken. De inkomensstijging compenseert voor dit huishoudtype het wegvallen van de gemeentelijke regelingen.

Paren met kinderen hebben over het geheel te maken met een demping van de procentuele groei van hun inkomen. De inkomensstijging draagt niet voldoende bij aan een grotere compensatie voor het wegvallen/afnemen van gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen.

Figuur 2.4.2. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

⁵ De percentages worden in de figuur en tabel afgerond omwille van de leesbaarheid. Een klein lengteverschil van de balkjes, bij een gelijk percentage, is terug te voeren op afrondingsverschillen.

Tabel 2.4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Huishoudtype	Netto-inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande ouder met twee kinderen						
100% Wsm	1.196	1.338	307	2.840		
110% Wsm	1.315	1.377	238	2.930	89	3%
120% Wsm	1.435	1.382	137	2.954	113	4%
130% Wsm	1.554	1.388	28	2.971	130	5%
140% Wsm	1.674	1.393	0	3.067	227	8%
Paar met twee kinderen						
100% Wsm	1.708	1.128	351	3.187		
110% Wsm	1.879	1.128	282	3.288	101	3%
120% Wsm	2.050	1.077	165	3.291	105	3%
130% Wsm	2.221	975	57	3.252	65	2%
140% Wsm	2.391	865	0	3.256	69	2%

Voorbeeldcasussen inkomensvoortgang bij werkaanvaarding

Voorbeeldcasus: alleenstaande

Lieke is alleenstaand en krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.196 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij heeft maandelijks recht op € 464 aan toeslagen van het Rijk. Voor Lieke bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Lieke rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 200 per maand. Dit bestaat uit de kwijschelding voor gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, Meedoen voor volwassenen en de energietoeslag. In totaal heeft Lieke een inkomen van € 1.860 per maand.

Als Lieke werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt haar netto-inkomen naar € 1.315 per maand. Zij houdt recht op huurtoeslag en zorgtoeslag en deze bedragen blijven onveranderd, dus € 464 per maand. Het recht op minimaregelingen komt deels te vervallen; Lieke kan geen kwijschelding voor gemeentelijke belasting meer aanvragen. De gemeentelijke bijdragen zijn nu € 152 per maand. Bij een inkomen van 110 procent Wsm is het totaal inkomen van Lieke € 1.931. Dit is een stijging van € 72 (4 procent) ten opzichte van haar totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Lieke tegen een inkomen van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt haar netto-inkomen naar € 1.435 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 464. Het recht op de gemeentelijke bijdragen komt vanwege haar hogere inkomen grotendeels te vervallen, maar zij kan nog wel korting op de collectieve zorgverzekering en de eenmalige energietoeslag krijgen. De gemeentelijke bijdrage komt daarmee op € 137. Het totale inkomen van Lieke is € 2.035 per maand, € 176 (9 procent) meer dan wanneer Lieke een bijstandsuitkering heeft.

Als Lieke gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt haar netto-inkomen naar € 1.554 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 456 per maand. Lieke ontvangt minder huurtoeslag, maar haar zorgtoeslag blijft gelijk. Daarnaast ontvangt ze ook nog korting op de collectieve zorgverzekering van € 28. Het totale inkomen van Lieke is nu € 2.039 per maand, dit is € 179 (10 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering had.

Als Lieke werk aanvaardt tegen een loon gelijk aan 140 procent Wsm, dan is haar netto-inkomen € 1.674 per maand. Haar huurtoeslag is verder gedaald, haar zorgtoeslag blijft gelijk. In totaal krijgt zij € 422 vanuit het Rijk. Lieke heeft geen recht meer op gemeentelijke regelingen. Haar totaal inkomen is nu € 2.096. Dit is € 236 (13 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering had.

Voorbeeldcasus: paar met kinderen

Daan en Sam hebben twee kinderen 8 en 13 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.708 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 1.128 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Daan en Sam rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 351 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, Meedoen voor Volwassenen en de energietoeslag. Voor hun kinderen maken zij nog aanspraak op Meedoen voor kinderen. In totaal hebben Daan en Sam een totaal inkomen van € 3.187 per maand.

Als Daan of Sam werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.879 per maand. Zij houden recht op dezelfde toeslagen van het Rijk, dus in totaal € 1.128. Ze kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 282 per maand. Het totaal inkomen van Daan en Sam is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 3.288. Dit is een stijging van € 101 (3 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Daan of Sam tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 2.050 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets af, en is nu € 1.077. Het recht op gemeentelijke regelingen is grotendeels vervallen, maar het gezin kan nog aanspraak maken op een korting op de collectieve zorgverzekering en energietoeslag van € 165 in totaal. Het totale inkomen van het gezin is dan € 3.291 per maand. Dit is € 105 (3 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.221 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 975 per maand en de korting op de collectieve zorgverzekering bedraagt € 57. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 3.252 per maand, dit is € 65 (2 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

Wanneer Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 140 procent Wsm, dan stijgt hun netto-maandinkomen naar € 2.391 per maand. De bedragen van het Rijk dalen naar € 865. Het gezin heeft op dit inkomensniveau geen recht meer op gemeentelijke regelingen. Het totale inkomen van Daan en Sam bedraagt nu € 3.256 per maand. Dit is € 69 (2 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hebben.

3. Bevindingen

Wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

Financieel effect

Het bedrag dat minima vanuit het Rijk aan toeslagen kunnen ontvangen is hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dan ook kleiner dan de invloed van het Rijk. Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. Ditzelfde gaat op voor de gemeentelijke regelingen.

De gemeentelijke regelingen zorgen ervoor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit komt met name huishoudens op het bijstandsniveau ten goede, die soms zonder de gemeentelijke regelingen niet altijd budget zouden overhouden voor vrije bestedingen. Het bedrag dat wordt overgehouden verschilt aanzienlijk per huishoudtype en inkomensniveau. Alleenstaande ouders, alleenstaanden met AOW-gerechtigde leeftijd houden bij elk inkomensniveau ook een budget voor vrije besteding over. Het zijn voornamelijk paren met en zonder kinderen met inkomens van 100 en 110 procent Wsm die niet voldoende budget hebben voor vrije bestedingen. Zij zijn bij deze inkomensgrenzen afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen voor voldoende budget voor sociale participatie. Daarbij hebben deze typen huishoudens te maken met relatief sneller aflopende landelijke toeslagen dan huishoudens die bestaan uit alleenstaanden of alleenstaande ouders. Dit maakt dat de inkomensstijging niet altijd compenseert voor de wegvallende landelijke en gemeentelijke bijdragen. Paren met en zonder kinderen krijgen bijvoorbeeld bij een inkomen tegen 130 procent Wsm te maken met een teruggang in hun vrij besteedbaar budget. De energietoeslag is (ook) deels een verklaring voor de terugval in het besteedbaar budget. Het gaat hierbij namelijk om een relatief groot bedrag (€ 108 per maand), wanneer het inkomen te hoog is waardoor het recht op deze toeslag komt te vervallen, is het effect op het totaal inkomen groot. De loonstijging kan dit verval niet compenseren.

Daarnaast is het belangrijk om te benoemen dat de aanname is gedaan dat huishoudens gebruik maken van alle beschikbare regelingen. In de praktijk blijkt echter dat huishoudens dit niet altijd doen. In de werkelijkheid zal het vrij besteedbaar budget regelmatig lager liggen bij minimahuishoudens dan is weergegeven in deze rapportage.

Werken loont voor sommige huishoudens meer dan voor andere

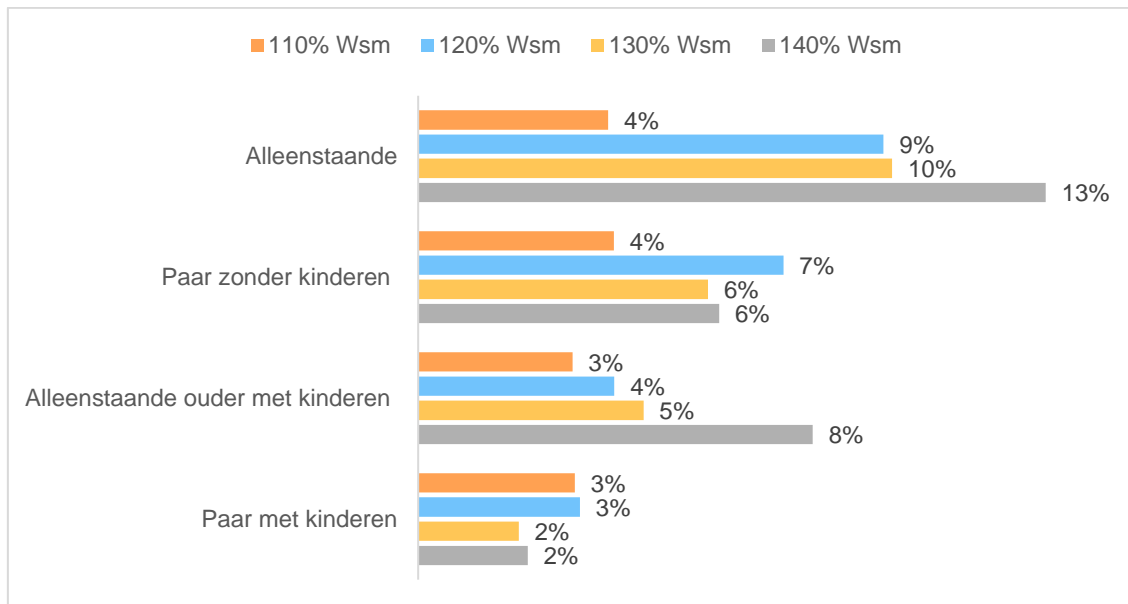
Wanneer huishoudens in de gemeente Ridderkerk vanuit de bijstand gaan werken, gaan zij er in totaal inkomen op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie (mits zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen). Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Er is echter niet altijd sprake van inkomensgroei. Landelijke toeslagen lopen namelijk terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt.

Relatief gezien gaan alleenstaanden zonder kinderen er het meest op vooruit bij ieder hoger loon. Paren met kinderen ervaren de minste inkomensvooruitgang. Zij krijgen eerder dan de andere huishoudtypen te maken met afnames van toeslagen van het Rijk.

Alle huishoudtypen hebben te maken met een inkomensvooruitgang wanneer het loon stijgt naar 110 en 120 procent Wsm. Paren met en zonder kinderen krijgen bij een loonsstijging naar 130 procent Wsm te maken met een terugval in de procentuele inkomensgroei. Dit heeft te maken met het wegvallen van gemeentelijke regelingen en het snelle dalen van de toeslagen uit het Rijk. Dit dempt de groei van het inkomen.

Figuur 3.1.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding

De invloed van de energiekosten

In deze inkomenseffect rapportage is zichtbaar geworden dat huishoudens ook in 2023 een flink bedrag moeten betalen voor het gebruik van gas en energie, oplopend tot € 339 voor een vierpersoonshuishouden. Hierin is het prijsplafond van 2023 voor gas en energie al meegenomen. Huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm, ontvangen € 1.300 in dit jaar uit de energietoeslag. Te zien is dat de maandelijkse bijdrage van € 108 tegemoet komt aan de stijging van de energiekosten.

In deze rapportage is de energietoeslag van 2023 meegenomen in de maandelijkse bijdragen van de gemeente. In werkelijkheid is deze toeslag – op moment van schrijven - nog niet aan inwoners uitgekeerd. Dit betekent dat het budget van minimagezinnen in de maanden waarin de energietoeslag nog niet is uitgekeerd, krappert zal zijn dan is weergegeven in begrotingen. Wanneer er daarbij minder gebruik gemaakt wordt van andere minimaregelingen, kan er snel te weinig budget zijn voor minimagezinnen.

Vergelijking met 2022

In vergelijking met het beleid in 2022 zijn in 2023 de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- In 2023 kunnen huishoudens met een inkomen tot 150 procent Wsm vanuit de bijzondere bijstand een vergoeding krijgen voor energiekosten;
- De maximale vergoedingen voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen⁶, de individuele inkomenstoeslag, Meedoen voor volwassenen en Meedoen voor kinderen zijn verhoogd in 2023.
- In de vorige rapportage over 2022 is er voor de energietoeslag het bedrag van € 800 meegenomen in de berekening (dat was het bedrag dat ten tijde van het schrijven van de IER 2022 kon worden uitgekeerd, later is dat verhoogd tot € 1.300). In de huidige rapportage is gerekend met € 1.300.
- De gemeente heeft ten opzichte van 2022 minder collectieve zorgverzekeringspakketten aangeboden aan minima. In 2022 waren er vier; in 2023 zijn er twee. De meest uitgebreide pakketten zijn weggelaten.
- De landelijke bijdragen zijn verhoogd.
  - De hoogte van de bijstandsuitkering is door de jaren heen verhoogd. Zo had een alleenstaande in 2022 recht op een bijstandsuitkering van € 1.092 per maand. In 2023 bedraagt de bijstandsuitkering € 1.196 per maand.

⁶ Door de hogere belastingen die worden geheven.

- De hoogte van de landelijke toeslagen is eveneens toegenomen. Zo heeft een paar met twee kinderen in 2022 recht op € 934 aan landelijke toeslagen op 100 procent Wsm, terwijl dat in 2023 op € 1.128 ligt.

In vergelijking met de vorige rapportage, valt het volgende op:

- Het totale netto-inkomen, de bijdrage uit het Rijk en de gemeentelijke bijdrage zijn toegenomen. Huishoudens hebben daardoor een groter vrij besteedbaar budget gekregen en kunnen allemaal sociaal participeren in de samenleving. Dit was in 2022 niet het geval.
- De kosten van levensonderhoud zijn aanzienlijk gestegen. Waar in 2022 vooral de energiekosten zijn gestegen, zien we dat in 2023 voornamelijk de kosten hoger zijn voor de huishoudelijke uitgaven. Overigens is het zo dat huishoudens de gestegen kosten van het levensonderhoud op lijken te kunnen vangen door de verhoogde bijdragen vanuit het Rijk en de gemeente.
- De procentuele inkomensgroei per inkomensniveau is voor alleenstaanden en alleenstaande ouders over het algemeen gelijk gebleven. Paren met en zonder kinderen zijn er iets op vooruit gegaan in procentuele inkomensgroei bij inkomens tegen 120, 130 en 140 procent Wsm.

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

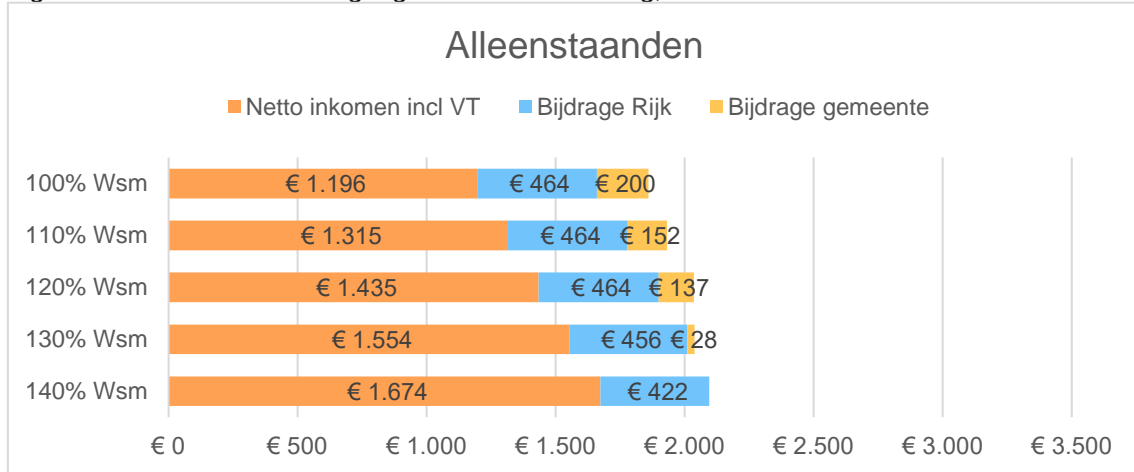
Tabel B1.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Ridderkerk

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Individuele bijzondere bijstand (incl. bijzondere bijstand voor energiekosten)	Tot 110% Wsm	Maximaal € 200 tenzij aangesloten bij de collectiviteit van de gemeente
Kwijtschelding gem. belastingen	Tot 100% Wsm	<p><i>Afvalstoffenheffing SVHW:</i> Eén persoon € 279,48 Twee personen € 375,24 Meerdere personen € 386,52</p> <p><i>Rioolheffing SVHW:</i> € 103,20 per object</p> <p><i>Waterschapsbelasting Waterschap Hollandse Delta:</i> <u>Zuiveringsheffing</u> € 75,99 eenpersoonshuishouden; € 227,97 meerpersoonshuishouden</p> <p><u>Watersysteemheffing</u> € 114,39 per huishouden</p>
Individuele inkomens toeslag (incl. referteperiode)	Minimaal 3 jaar tot 110% Wsm	Alleenstaande € 450; Alleenstaande ouder € 575; Gehuwden € 682.
Collectieve zorgverzekering	Tot 130% Wsm	Afhankelijk van pakket en aanbieder (DSW of CZ) <ul style="list-style-type: none"> • CZ: Zorg-op-maatpolis, Gemeenten Extra € 157,95 i.p.v. € 186,30. • DSW: Zorgpolis, AV-BAR Standaard € 144 i.p.v. € 171,50
Meedoen: volwassenen	Tot 110% Wsm	€ 186 per volwassene
Meedoen: Kindpakket	Tot 110% Wsm	<p>€ 229 voor een kind t/m 3 jaar; € 400 voor kind van 4 t/m 10 jaar; € 627 voor kind van 11 t/m 17 jaar.</p> <p>Voor kinderen vanaf 5 jaar kan een zwemregeling worden aangevraagd. Binnen deze regeling krijgen kinderen € 684,00 in 2022 om zwemlessen te volgen om zwemdiploma A te halen. Dit bedrag is 2 jaar geldig.</p>
Energietoeslag	Tot 120% Wsm	€ 1.300

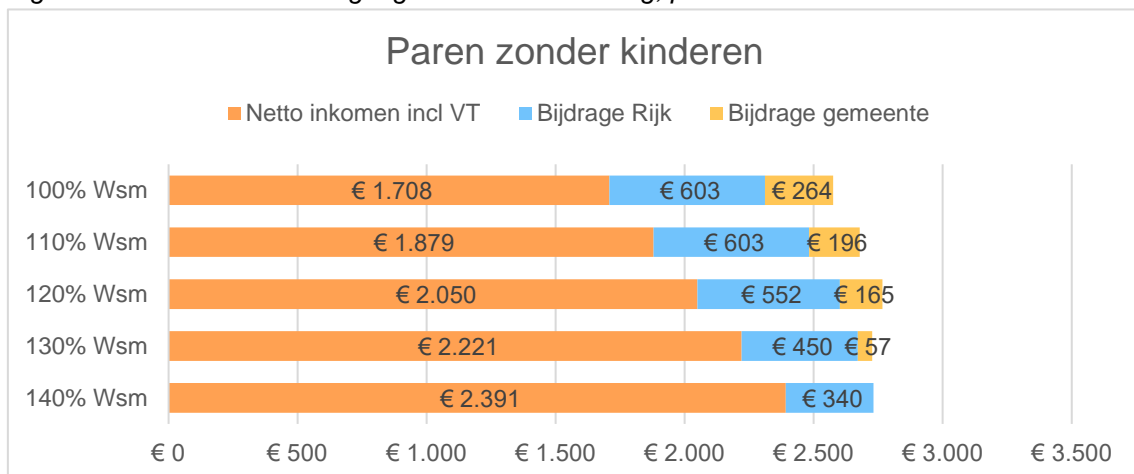
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 140% Wsm

In deze bijlage geven we de opbouw van het totaal inkomen, na werkaanvaarding, uit paragraaf 2.4 grafisch weer.

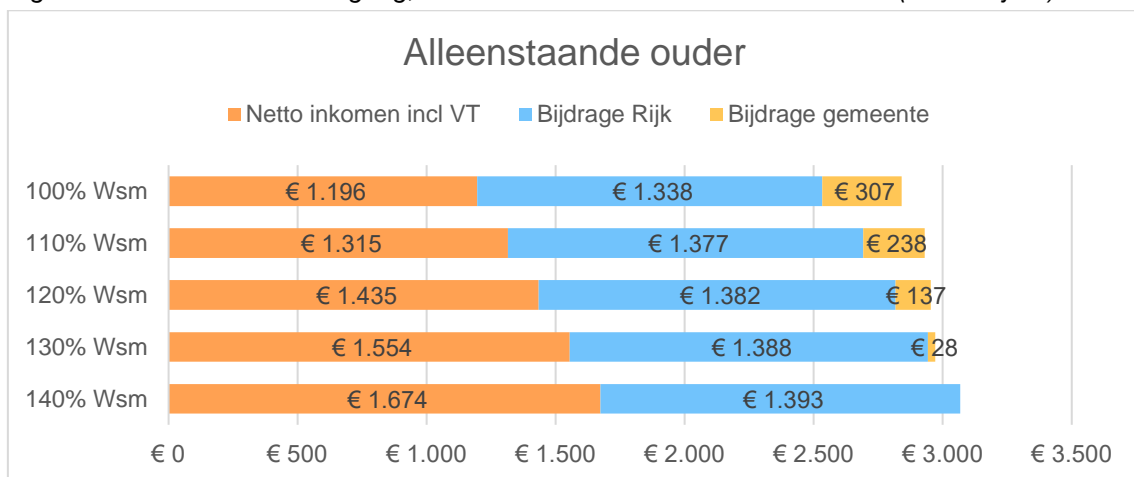
Figuur B2.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande

Figuur B2.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar zonder kinderen

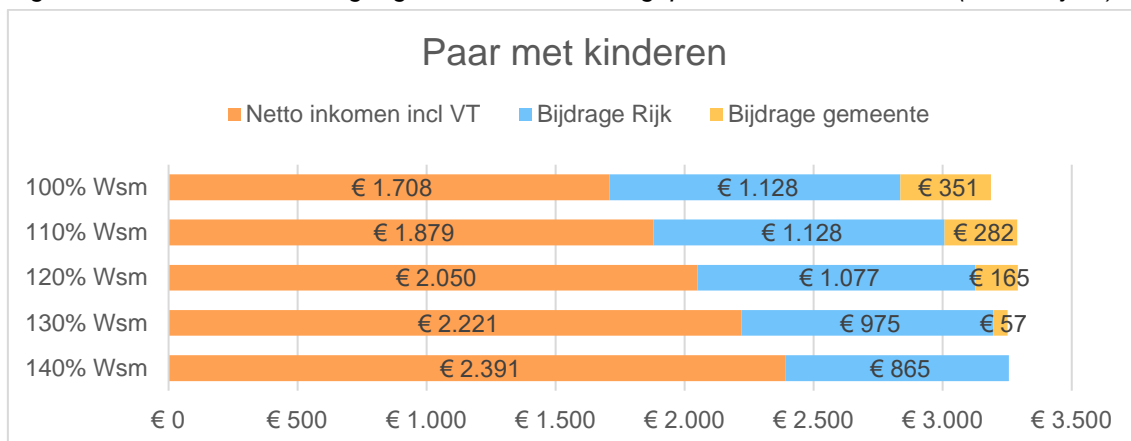

Figuur B2.3 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Figuur B2.4 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Bijlage 3. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B3.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto-inkomen incl. VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.674	1.196
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	310	310	310	302	268	310
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	464	464	464	456	422	464
Totaal inkomsten	1.660	1.779	1.899	2.010	2.096	1.660
Uitgaven						
Huur	581	581	581	581	581	581
Gas, water, elektra	191	191	191	191	191	191
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	48	48	48	48	48	48
(Collectieve) zorgverzekering	186	186	186	186	154	186
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23	23
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	18	18	18	18	18	18
Reserveringsuitgaven	204	204	204	204	204	204
Huishoudelijke uitgaven	286	286	286	286	286	286
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.610	1.680	1.680	1.680	1.648	1.610
Budget exclusief regelingen gemeente	49	99	219	330	448	49
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	48	0	0	0	0	48
Korting collectieve zorgverzekering	28	28	28	28	0	28
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	0	38
Meedoen volwassenen	16	16	0	0	0	16
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Energietoelage	108	108	108	0	0	108
Totaal regelingen gemeente	200	152	137	28	0	237
Budget inclusief regelingen gemeente	249	251	355	359	448	287
Vrije bestedingen	110	110	110	110	110	110
Restant	139	141	245	249	338	177

Tabel B3.2 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto-inkomen incl. VT	1.708	1.879	2.050	2.221	2.391	1.708
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	338	338	309	247	177	338
Zorgtoeslag	265	265	243	203	163	265
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	603	603	552	450	340	603
Totaal inkomsten	2.311	2.482	2.602	2.671	2.731	2.311
Uitgaven						
Huur	625	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	244	244	244	244	244	244
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	68	68	68	68	68	68
(Collectieve) zorgverzekering	373	373	373	373	308	373
Overige verzekeringen	37	37	37	37	37	37
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	37	37	37	37	37	37
Reserveringsuitgaven	317	317	317	317	317	317
Huishoudelijke uitgaven	516	516	516	516	516	516
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.303	2.373	2.373	2.373	2.309	2.303
Budget exclusief regelingen gemeente	8	109	228	297	422	8
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	68	0	0	0	0	68
Korting collectieve zorgverzekering	57	57	57	57	0	57
Individuele inkomstenstoeslag	0	0	0	0	0	57
Meedoen volwassenen	31	31	0	0	0	31
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	0	0	108
Totaal regelingen gemeente	264	196	165	57	0	321
Budget inclusief regelingen gemeente	272	305	393	354	422	329
Vrije bestedingen	176	176	176	176	176	176
Restant	96	129	217	178	246	153

Tabel B3.3 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)⁷

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto-inkomen incl. VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.674	1.196
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	338	338	338	338	338	338
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	39	45	50	56	0
Kinderbijslag	238	238	238	238	238	238
Kindgebonden budget	608	608	608	608	608	608
Totaal bijdragen Rijk	1.338	1.377	1.382	1.388	1.393	1.338
Totaal inkomsten	2.533	2.692	2.817	2.942	3.067	2.533
Uitgaven						
Huur	625	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	291	291	291	291	291	291
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69	69
(Collectieve) zorgverzekering	186	186	186	186	154	186
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29	29
Onderwijs	56	56	56	56	56	56
Kosten BSO	0	38	38	58	77	0
Vervoer	42	42	42	42	42	42
Reserveringsuitgaven	308	308	308	308	308	308
Huishoudelijke uitgaven	523	523	523	523	523	523
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.216	2.325	2.325	2.344	2.331	2.216
Budget exclusief regelingen gemeente	317	367	492	598	736	317
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	28	28	28	28	0	28
Individuele inkomstenstoeslag	0	0	0	0	0	48
Meedoen volwassenen	16	16	0	0	0	16
Meedoen: Kindpakket	86	86	0	0	0	86
Energietoeslag	108	108	108	0	0	108
Totaal regelingen gemeente	307	238	137	28	0	355
Budget inclusief regelingen gemeente	624	605	629	626	736	672
Vrije bestedingen	227	227	227	227	227	227
Restant	397	378	402	399	509	445

⁷ Bij de kosten BSO is de kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk al verrekend.

Tabel B3.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto-inkomen incl. VT	1.708	1.879	2.050	2.221	2.391	1.708
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	338	338	309	247	177	338
Zorgtoeslag	265	265	243	203	163	265
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	238	238	238	238	238	238
Kindgebonden budget	287	287	287	287	287	287
Totaal bijdragen Rijk	1.128	1.128	1.077	975	865	1.128
Totaal inkomsten	2.836	3.007	3.126	3.195	3.256	2.836
Uitgaven						
Huur	625	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	339	339	339	339	339	339
Telefoon, internet en televisie	101	101	101	101	101	101
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69	69
(Collectieve) zorgverzekering	373	373	373	373	308	373
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41	41
Onderwijs	56	56	56	56	56	56
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	61	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	417	417	417	417	417	417
Huishoudelijke uitgaven	646	646	646	646	646	646
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.726	2.796	2.796	2.796	2.732	2.726
Budget exclusief regelingen gemeente	109	210	330	399	524	109
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	57	57	57	57	0	57
Individuele inkomstenstoeslag	0	0	0	0	0	57
Meedoen volwassenen	31	31	0	0	0	31
Meedoen: Kindpakket	86	86	0	0	0	86
Energietoeslag	108	108	108	0	0	108
Totaal regelingen gemeente	351	282	165	57	0	408
Budget inclusief regelingen gemeente	460	492	495	455	524	517
Vrije bestedingen	309	309	309	309	309	309
Restant	151	183	186	146	215	208

Tabel B3.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto-inkomen incl. VT	1.331	1.464	1.597	1.730	1.863	1.331
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	312	312	305	249	187	312
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	466	466	459	403	341	466
Totaal inkomsten	1.797	1.930	2.056	2.133	2.204	1.797
Uitgaven						
Huur	581	581	581	581	581	581
Gas, water, elektra	236	236	236	236	236	236
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	48	48	48	48	48	48
(Collectieve) zorgverzekering	186	186	186	186	193	186
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	15	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	207	207	207	207	207	207
Huishoudelijke uitgaven	284	284	284	284	284	284
Werkgerelateerde uitgaven	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	1.643	1.643	1.643	1.643	1.649	1.643
Budget exclusief regelingen gemeente	154	287	413	490	555	154
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	48	0	0	0	0	48
Korting collectieve zorgverzekering	28	28	28	28	0	28
Individuele inkomstenstoeslag	0	0	0	0	0	0
Meedoen volwassenen	16	16	0	0	0	16
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	0	0	108
Totaal regelingen gemeente	200	152	137	28	0	200
Budget inclusief regelingen gemeente	354	439	550	518	555	354
Vrije bestedingen	110	110	110	110	110	110
Restant	244	329	440	408	445	244

Tabel B3.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto-inkomen incl. VT	1.807	1.988	2.169	2.349	2.530	1.807
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	342	342	340	295	246	342
Zorgtoeslag	265	263	239	214	189	265
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	607	605	579	509	435	607
Totaal inkomsten	2.414	2.593	2.748	2.858	2.965	2.414
Uitgaven						
Huur	625	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	300	300	300	300	300	300
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	68	68	68	68	68	68
(Collectieve) zorgverzekering	373	373	373	373	385	373
Overige verzekeringen	17	17	17	17	17	17
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	31	31	31	31	31	31
Reserveringsuitgaven	319	319	319	319	319	319
Huishoudelijke uitgaven	512	512	512	512	512	512
Werkgerelateerde uitgaven	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	2.332	2.332	2.332	2.332	2.344	2.332
Budget exclusief regelingen gemeente	83	261	416	527	621	83
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	68	0	0	0	0	68
Korting collectieve zorgverzekering	57	57	57	57	0	57
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0	0
Meedoen volwassenen	31	31	0	0	0	31
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	0	0	108
Totaal regelingen gemeente	264	196	165	57	0	264
Budget inclusief regelingen gemeente	347	457	581	583	621	347
Vrije bestedingen	176	176	176	176	176	176
Restant	171	281	405	407	445	171